

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Regionaalminister
määrus
algtekst-terviktekst
03.06.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 31.05.2023, 9

LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine

Vastu võetud 30.05.2023 nr 29

Määrus kehtestatakse [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse](#) § 7 lõike 2, § 12 lõike 3, § 24 lõike 1, § 30 lõike 9 ning § 31 lõigete 3 ja 9 alusel.

1. peatükk Üldsäte

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027” (edaspidi *ÜPP-strateegiakava*) sekkumise 8.4 „LEADER – kogukonna juhitud kohalik areng” raames antava kohaliku tegevusrühma toetuse ja LEADER-projektitoetuse (edaspidi *projektitoetus*) andmise ja kasutamise täpsemad tingimused ning kord, nõuded kohaliku tegevusrühma, kohaliku arengu strateegia ja strateegia rakenduskava kohta ning strateegia esitamise, hindamise ja heakskiitmise täpsem kord.

2. peatükk Kohalik tegevusrühm

§ 2. Nõuded kohalikule tegevusrühmale

(1) Kogukonna juhitud kohaliku arengut viiakse ellu kohaliku arengu strateegia alusel, mille on välja töötanud kohaliku tegevusrühma kohta kehtestatud nõuetele vastav mittetulundusühing, kelle põhikirjaline eesmärk on kohaliku elu arendamine (edaspidi *kohalik tegevusrühm*).

(2) Kohalik tegevusrühm vastab järgmistele nõuetele:

- 1) tähtajaliselt asutatud kohalik tegevusrühm ei ole asutatud lühemaks ajaks kui viis aastat arvates Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) poolt viimase kohaliku tegevusrühma toetuse osa maksmisest;
- 2) tema riikliku maksu võlg koos intressiga ei ületa 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;
- 3) ta ei ole saanud ega taotle kohaliku tegevusrühma toetuse taotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- 4) ta on riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas;
- 5) tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti;
- 6) tal ei ole kehtivat karistust karistusseadustiku §-s 209¹, 294, 296, 298, 298¹ või 300¹ sätestatud süüteo toimepanemise eest.

§ 3. Nõuded kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonna kohta

(1) Kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkond on kohaliku tegevusrühma liikmeks olevate selliste valdade, sealhulgas vallasiseste linnade, ja selliste linnade territoorium, mis asuvad maalises või väikelinnalises asustuspiirkonnas (edaspidi *tegevuspiirkond*).

(2) Tegevuspiirkonna elanike arv on kohaliku tegevusrühma toetuse taotlemise või tegevuspiirkonnaga seotud strateegia muutmise hetkel vahemikus 10 000 kuni 150 000. Elanike arvu vahemikust on lubatud

põhjendatud erinevus, mille aluseks on tegevuspiirkonna paiknemine saarel, kultuurilis-etniline eripära või väike asustustihedus.

(3) Tegevuspiirkonna elanike arvu kindlakstegemisel lähtutakse Statistikaameti avaldatud viimastest vastavatest andmetest 1. jaanuari seisuga.

(4) Tegevuspiirkond kattub kohaliku tegevusrühma liikmeks oleva kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumiga, välja arvatud juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus kuulub samal ajal mitmesse kohalikku tegevusrühma. Sellisel juhul ei tohi tegevuspiirkond kattuda ei tervikuna ega osaliselt teise kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonnaga.

§ 4. Nõuded kohaliku tegevusrühma liikmesuse ja põhikirja kohta

(1) Kohaliku tegevusrühma liikmeteks on vähemalt kaks kohaliku omavalitsuse üksust, välja arvatud tegevuspiirkonna saarel paiknemise korral, vähemalt üks sama kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil tegutsev äriühing või füüsilisest isikust ettevõtja ja vähemalt üks mittetulundusühing või sihtasutus. Kohaliku omavalitsuse üksus võib põhjendatud juhul kuuluda samal ajal mitmesse kohalikku tegevusrühma.

(2) Kohaliku tegevusrühma liikmeteks on ühiste majanduslike, kultuuriliste ja sotsiaalsete huvidega vallad ja linnad, mille territooriumid kuuluvad samasse geograafilisse piirkonda.

(3) Kohaliku tegevusrühma liikmed, kes vastavad justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord” lisas 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)” nimetatud samale viienda taseme koodile, loetakse ühte huvirühma kuuluvaks.

(4) Kohaliku tegevusrühma põhikirjas on muu hulgas ette nähtud kohaliku tegevusrühma avatus uute liikmete vastuvõtmisele ja liikmete nimekirja avalikkus.

(5) Kohaliku tegevusrühma liikmeks võib olla isik, kes vastab kohaliku tegevusrühma põhikirjas liikmele kehtestatud nõuetele.

(6) Kui kohaliku tegevusrühma põhikirjas ei ole ette nähtud nõudeid kohaliku tegevusrühma liikmeks vastuvõtmise kohta, võetakse kohaliku tegevusrühma liikmeks kõik tema liikmeks vastuvõtmise avalduse esitanud isikud.

(7) Kohalik tegevusrühm näeb põhikirjas ette need juhtumid, kui üldkoosolek või juhatus ei ole otsustusvõimeline, ja selle, millisel teisel organil on sel juhul otsuse tegemise õigus.

§ 5. Nõuded kohaliku tegevusrühma juhtimise kohta

(1) Kohaliku tegevusrühma strateegia rakendamise kavaga (edaspidi *rakenduskava*), kohaliku tegevusrühma toetusega või projektitoetusega seotud otsuse võib vastu võtta kohaliku tegevusrühma üldkoosolek, juhatus või põhikirjas ettenähtud muu organ, kui määrukses ei ole sätestatud, et asjakohase otsuse võtab vastu kohaliku tegevusrühma üldkoosolek.

(2) Kui lõikes 1 nimetatud otsuse võtab vastu kohaliku tegevusrühma juhatus või muu organ, on selle liikmed esindatud nii, et kohaliku omavalitsuse üksuste esindajate ja riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute esindatus on alla 50 protsendi.

(3) Lõikes 1 nimetatud otsuse vastuvõtmisel ei ole kohaliku tegevusrühma üldkoosolekul, juhatuses või muus organis ühegi huvirühma liikmete hääleõigus esindatud üle 49 protsendi.

3. peatükk

Kohaliku arengu strateegia

§ 6. Nõuded kohaliku arengu strateegia kohta

(1) Kohalik tegevusrühm rakendab oma tegevuspiirkonnas nõuetekohast kohaliku arengu strateegiat (edaspidi *strateegia*), mille on heaks kiitnud Maaeluministerium (edaspidi *ministerium*).

(2) Strateegia vastab maaeluministri 2. veebruari 2022. a määruse nr 7 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 ettevalmistamise toetus” § 3 lõigetes 3–8 sätestatud nõuetele.

(3) Strateegia rakendamine panustab vähemalt ÜPP-strateegiakava erieesmärgi nr 8 „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohaliku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust” saavutamisse ning võib panustada mõne teise selles kavas nimetatud erieesmärgi saavutamisse. Ühisstrateegia rakendamine panustab lisaks „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027” erieesmärgi (k) saavutamisse.

(4) Strateegia võetakse vastu kohaliku tegevusrühma üldkoosoleku otsusega.

§ 7. Strateegia esitamine ja strateegia nõuetekohasuse kontrollimine

(1) Strateegia heakskiitmist taotlev mittetulundusühing esitab selleks ettenähtud tähtajal elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le strateegia ja üldkoosoleku otsuse strateegia vastuvõtmise kohta koos kohaliku tegevusrühma toetuse taotlusega. Strateegiat ja üldkoosoleku otsust ei pea esitama selline kohalik tegevusrühm, kes esitab need PRIA-le maaeluministri 2. veebruari 2022. a määruse nr 7 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 ettevalmistamise toetus” § 10 lõike 1 punkti 4 alusel, kui üldkoosoleku otsus sisaldab muu hulgas käesoleva määruse alusel strateegia heakskiitmiseks esitamist.

(2) PRIA kontrollib strateegia vastavust §-s 6 sätestatud nõuetele.

(3) PRIA edastab ministeeriumile strateegia ja teabe strateegia nõuetekohasuse kohta 30 tööpäeva jooksul ning teabe strateegia esitanud kohaliku tegevusrühma nõuetekohasuse kohta 35 tööpäeva jooksul arvates kohaliku tegevusrühma toetuse taotluste vastuvõtu lõppemise päevast.

§ 8. Strateegia hindamine ja heakskiitmine

(1) Ministeerium hindab nõuetekohast strateegiat lisas „Strateegia hindamise kriteeriumid” sätestatud hindamiskriteeriumite alusel.

(2) Strateegia hindamise läbiviimiseks ja hindamiskriteeriumite miinimumnõudele vastavuse kohta ettepaneku saamiseks moodustab regionaalminister käskkirjaga hindamiskomisjoni. Ühisstrateegia hindamiseks ühise voo korraldamiseks ja ühisstrateegia rakendamise jälgimiseks moodustab regionaalminister käskkirjaga ühiskomisjoni koos Euroopa Sotsiaalfond+ või muu asjakohase fondi korraldus- või rakendusasutusega.

(3) Hindamiskriteeriumite miinimumnõue on, et strateegia on saanud igalt hindamiskomisjoni liikmelt vähemalt üheksa hindepunkti.

(4) Ministeerium teeb strateegia heakskiitmise otsuse, kui strateegia vastab nõuetele ja hindamiskriteeriumite miinimumnõudele ning kohalik tegevusrühm vastab talle esitatud nõuetele.

(5) Strateegia, sealhulgas ühisstrateegia, heakskiitmise otsuses määratakse muu hulgas kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artikli 32 lõikes 4 sätestatud asjaolud.

(6) Ministeerium teeb strateegia heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 31 lõigete 7 ja 8 alusel 52 tööpäeva jooksul arvates PRIA poolt strateegia esitamisest.

(7) Ühisstrateegia puhul edastab ministeerium ühisstrateegia heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse Euroopa Sotsiaalfond+ või muu asjakohase fondi korraldus- või rakendusasutusele.

§ 9. Strateegia muutmine

(1) Heakskiidetud strateegiat võib muuta, kui ilmnevad asjaolud, mille tõttu kohalik tegevusrühm ei vasta enam §-des 2–5 sätestatud nõuetele, või kui strateegia ei vasta kohaliku tegevusrühma vajadustele.

(2) Kui kohalikust tegevusrühmast astub välja või tema liikmeks astub vähemalt üks kohaliku omavalitsuse üksus, muudetakse strateegiat kuue kuu jooksul arvates selle liikme väljaastumise või liikmeks astumise päevast.

(3) Strateegia muutmist taotlev kohalik tegevusrühm esitab PRIA-le strateegia muudatuse koos selle vajalikkuse põhjendusega ja üldkoosoleku otsusega strateegia muudatuse vastuvõtmise kohta.

(4) PRIA kontrollib strateegia muudatuse vastavust §-s 6 sätestatud nõuetele 15 tööpäeva jooksul arvates muudatuse saamisest ja edastab teabe strateegia muudatuse nõuetekohasuse kohta ministeeriumile viie tööpäeva jooksul arvates sellekohase otsuse tegemisest.

(5) Ministeerium hindab strateegia muudatuse vastavust hindamiskriteeriumite miinimumnõudele. Ühisstrateegia puhul hindab ühisstrateegia muudatuse vastavust hindamiskriteeriumite miinimumnõudele ministeerium koos Euroopa Sotsiaalfond+ või muu asjakohase fondi korraldus- või rakendusasutusega.

(6) Ministeerium teeb strateegia muudatuse heakskiitmise otsuse, kui muudatus vastab nõuetele ja hindamiskriteeriumite miinimumnõudele.

(7) Ühisstrateegia puhul edastab ministeerium ühisstrateegia muudatuse heakskiitmise või heaks kiitmata jätmise otsuse Euroopa Sotsiaalfond+ või muu asjakohase fondi korraldus- või rakendusasutusele.

§ 10. Strateegia rakendamise eelarve

(1) Strateegia rakendamise eelarve suuruse iga kohaliku tegevusrühma kaupa kogu programmiperioodiks määrab regionaalminister käskkirjaga Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 11 lõike 4 alusel pärast strateegiate heakskiitmist § 8 lõike 4 kohaselt.

(2) Strateegia rakendamise eelarve jaotus kohalike tegevusrühmade vahel määratakse järgmiselt:

1) esimene osa moodustab strateegia rakendamise eelarvest 28 protsenti ja see jaotatakse võrdselt kohalike tegevusrühmade vahel;

2) teine osa moodustab strateegia rakendamise eelarvest 35 protsenti ning see jaotatakse, võttes arvesse tegevuspiirkonna pindala ja asustustihedust;

3) kolmas osa moodustab strateegia rakendamise eelarvest 35 protsenti ning see jaotatakse, võttes arvesse tegevuspiirkonna elanike arvu ja palgatöötaja kuu keskmist brutotulu (edaspidi *keskmise töötasu*);

4) neljas osa moodustab strateegia rakendamise eelarvest kaks protsenti ja see jaotatakse võrdselt nende kohalike tegevusrühmade vahel, kelle liikmeks on vähemalt üks tervikuna saarel paiknev kohaliku omavalitsuse üksus.

(3) Strateegia rakendamise eelarve teise osa leidmiseks kohandatakse tegevuspiirkonna pindala vastavalt selle tegevuspiirkonna asustustiheduse suhtele kõikide tegevuspiirkondade keskmisesse asustustihedusse. Sellise tegevuspiirkonna puhul, mille asustustihedus on võrreldes kõikide tegevuspiirkondade keskmise asustustihedusega enam kui 50 protsendi võrra väiksem, korrutatakse selle tegevuspiirkonna pindala 1,50-ga, saades tegevuspiirkonna kohandatud pindala. Eelarve teine osa jaotatakse kohalike tegevusrühmade vahel võrdeliselt iga tegevuspiirkonna kohandatud pindalaga.

(4) Strateegia rakendamise eelarve kolmanda osa leidmiseks kohandatakse tegevuspiirkonna elanike arv vastavalt selle tegevuspiirkonna keskmise töötasu suhtele kõikide tegevuspiirkondade keskmisesse töötasusse, saades tegevuspiirkonna kohandatud elanike arvu. Eelarve kolmas osa jaotatakse kohalike tegevusrühmade vahel võrdeliselt iga tegevuspiirkonna kohandatud elanike arvule.

(5) Strateegia rakendamise eelarve teise ja kolmanda osa arvutamisel arvestatakse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevuspiirkonna andmeid.

(6) Kui kohalikust tegevusrühmast astub välja kohaliku omavalitsuse üksus, siis selle kohaliku tegevusrühma strateegia rakendamise eelarvet ei muudeta.

4. peatükk

Kohaliku arengu strateegia rakendamine

§ 11. Nõuded rakenduskava kohta

(1) Heakskiidetud strateegiat rakendab kohalik tegevusrühm, kes koostab iga kalendriaasta kohta rakenduskava, mis avalikustatakse kohaliku tegevusrühma veebilehel.

(2) Rakenduskava sisaldab järgmiseid andmeid:

1) kohaliku tegevusrühma nimi ja mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood ning kohaliku tegevusrühma esindaja nimi;

2) strateegia meetmete nimetuste loetelu, sealhulgas nende meetmete nimetused, mille raames saab projektitoetust taotleda üksnes kohalik tegevusrühm;

3) strateegia meetmete taotlusvoorude toimumise ajad;

4) strateegia meetmete raames projektitoetuse andmiseks ettenähtud vahendite jaotus ja taotletav projektitoetuse summa, sealhulgas nende meetmete vahendite jaotus ja taotletav projektitoetuse summa, mille raames saab projektitoetust taotleda üksnes kohalik tegevusrühm;

5) strateegia meetme täpsem kirjeldus, sealhulgas strateegia meetme nimetus, selle rakendamise vajaduse lühikirjeldus, eesmärk ja saavutatav tulemus, toetatavad tegevused, kohaliku tegevusrühma nõuded projektitoetuse taotlejale ja projektitoetuse saajale, sealhulgas projektitoetuse taotlusega (edaspidi *projektitaotlus*) esitatavad dokumendid ning seireks ja hindamiseks vajalikud andmed, projektitaotluste hindamise tingimused, sealhulgas hindamiskriteeriumid, projektitoetuse maksimaalne suurus ja määr, meetme sihtrühm, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186), artiklis 7 sätestatud näitajad, sealhulgas tulemusnäitajad, ning ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus ja § 6 lõikes 3 sätestatud eesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab.

§ 12. Strateegia rakendamise nõuded

Heakskiidetud strateegia rakendamise perioodil vastab kohalik tegevusrühm kõikidele tema kohta sätestatud nõuetele, välja arvatud § 3 lõikes 2 sätestatud juhul, ja täidab Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 32 lõikes 2 nimetatud ülesandeid, täpsemalt:

- 1) töötab välja ja avalikustab tegevuspiirkonna elanikele kättesaadava kohaliku või üleriigilise levikuga väljaande kaudu vähemalt 20 tööpäeva enne projektitaotluste vastuvõtu tähtaja algust teabe taotlusvooru kohta, mis sisaldab projektitaotluste vastuvõtmise tähtaega, toetatavaid tegevusi, mille elluviimiseks on võimalik projektitoetust taotleda, ja projektitoetuse andmiseks ettenähtud vahendite jaotust, ning avalikustab oma veebilehel teabe selle kohta, kus on võimalik tutvuda teabega taotlusvooru kohta;
- 2) töötab välja ja avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel vähemalt 20 tööpäeva enne taotluste vastuvõtu tähtaja algust projektitoetuse taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse strateegiale ja rakenduskavale vastavuse kontrollimise korra, taotluse hindamise korra, sealhulgas taotluste paremusjärjestuse koostamise ja taotluse hindamiskriteeriumitele vastavuse korra, mille järgi hindab kohalik tegevusrühm taotlusi, ning otsuste vastuvõtmisel osalevate liikmete huvide konflikti ennetamise, tuvastamise ja kõrvaldamise korra, mis muu hulgas sisaldab töörühma liikme ja temaga seotud isiku taotluse hindamisest taandamist haldusmenetluse seaduse § 10 lõike 1 kohaselt;
- 3) korraldab oma tegevuspiirkonnas isikute vastuvõtmise, mille käigus nõustab toetatava tegevuse strateegiale ja rakenduskavale vastavuses, selleks ettenähtud ja avalikult teatavaks tehtud vastuvõtuajal ja -kohas;
- 4) võtab vastu projektitaotlused;
- 5) kontrollib projektitoetuse taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegiale ning rakenduskavale;
- 6) moodustab projektitaotluste hindamiseks töörühma, kelle liikmeks ei ole kohaliku tegevusrühma juhatuse liige ega töötaja;
- 7) tagab, et vähemalt üks kolmandik töörühma liikmetest vahetub kolme aasta jooksul arvates nende liikmete valimisest;
- 8) tagab, et tema töörühm hindab nõuetekohaseid projektitaotlusi strateegias ja rakenduskavas esitatud hindamiskriteeriumite alusel ning teeb kohalikule tegevusrühmale põhjendatud ettepaneku taotluste paremusjärjestusse seadmise kohta või taotluste hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele vastavuse kohta ning iga taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja taotluse rahastamise suuruse kohta, lähtudes strateegiast ja rakenduskavast;
- 9) esitab PRIA-le projektitaotluste hindamise protokolliga koos teabega, milles on muu hulgas esitatud projektitaotluse vastuvõtu kuupäev, aeg, millal töörühm hindas projektitaotlust, töörühma koosseis, milles on muu hulgas välja toodud kohaliku omavalitsuse üksuste esindajad ja riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute esindajad, iga projektitaotluse koondhindepunktid hindamiskriteeriumite kaupa koos iga koondhindepunkti põhjendusega, hindamata jäetud projektitaotlus koos hindamata jätmise põhjendusega, sealhulgas teave töörühma liikme taandamise kohta ning muu oluline teave projektitaotluse hindamisega seotud asjaolude kohta;
- 10) esitab PRIA-le otsusega vastuvõetud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise kohta või hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele vastavuse kohta ning projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluses nimetatud tegevuse rahastamise suuruse määramise kohta koos punktis 9 nimetatud protokolliga 20 tööpäeva jooksul arvates nimetatud ettepaneku kohta otsuse tegemisest;
- 11) esitab iga kalendriaasta kohta koostatud rakenduskava PRIA-le teadmiseks hiljemalt eelneva kalendriaasta 30. novembriks ning rakenduskava muudatuse PRIA-le teadmiseks vähemalt 30 tööpäeva enne kavandatud projektitoetuse taotlusvooru algust;
- 12) avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel teabe korraldatava ürituse, sealhulgas kohaliku tegevusrühma otsustusorganite ja töörühma koosoleku ning sidusrühmade vahelise teabevahetuse hõlbustamise kohta ning tagab teabe kättesaadavuse kolme kalendriaasta jooksul arvates ürituse toimumise kuupäevast, kuid kõige kauem 31. detsembrini 2032.

5. peatükk Kohaliku tegevusrühma toetus

§ 13. Nõuded kohaliku tegevusrühma toetuse taotlejale

- (1) Kohaliku tegevusrühma toetust antakse kohalikule tegevusrühmale, kes vastab §-des 2–5 sätestatud nõuetele ja kelle strateegia on heaks kiidetud.
- (2) Kohalik tegevusrühm on avalikustanud oma tegevuspiirkonna elanikele teabe kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse esitamise kavatsuse kohta neile kättesaadavas väljaandes ja oma veebilehel.
- (3) Kohaliku tegevusrühma toetust võib anda ainult ühe strateegia eelarvest.

§ 14. Kohaliku tegevusrühma toetuse raames toetatavad tegevused

(1) Kohaliku tegevusrühma toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 34 lõike 1 punkti c kohaselt strateegia ja selle rakendamise juhtimiseks, seireks ja hindamiseks ning sidusrühmade vahelise teabevahetuse hõlbustamiseks, sealhulgas riigisisese koostöötegevuse ettevalmistamiseks.

(2) Toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud peavad olema sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad ja vajalikud kohaliku tegevusrühma toetuse eesmärgi saavutamiseks.

(3) Lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimisega ei või alustada varem kui kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse esitamise päevale järgneval päeval ning mitte enne PRIA teavitamist maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määruse nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus” alusel strateegia rakendamise lõpetamisest. Nimetatud nõuet ei kohaldata § 13 lõikes 2 sätestatud tegevuse suhtes.

(4) Kohalik tegevusrühm on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses ja peab hanke korraldamisel järgima riigihangete seadust.

§ 15. Kohaliku tegevusrühma toetuse määr ja suurus

(1) Paragrahvi 14 lõikes 1 sätestatud toetatava tegevuse abikõlblik kulu hüvitatakse ühtse määra alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 83 lõike 1 punkti d kohaselt.

(2) Kohaliku tegevusrühma toetuse ühtne määr on 26 protsenti projektitoetuse raames toetatavate tegevuste elluviimiseks makstud summast.

(3) PRIA arvutab kohaliku tegevusrühma toetuse suuruse ühtse määra järgi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 83 lõike 2 punkti a alapunkti i kohaselt käesoleva määruse alusel projektitoetuse raames toetatavate tegevuste elluviimiseks makstud summast ning ühisstrateegia puhul Euroopa Sotsiaalfond + või muu asjakohase fondi vahenditest projektitoetuse raames toetatavate tegevuste elluviimiseks makstud summast pärast § 10 lõike 1 alusel strateegia rakendamise eelarve suuruse määramist.

§ 16. Kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

(1) Kohaliku tegevusrühma toetuse saamiseks esitab kohalik tegevusrühm selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le avalduse ning selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *kohaliku tegevusrühma toetuse taotlus*).

(2) Kohalik tegevusrühm esitab kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse või muu dokumendi elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

(3) PRIA teatab kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

(4) Kohalik tegevusrühm võib ettenähtud tähtajal esitada ühe kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse.

§ 17. Nõuded kohaliku tegevusrühma toetuse taotlusele

(1) Kohalik tegevusrühm esitab avalduses järgmised andmed:

1) kohaliku tegevusrühma nimi ja mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood ning tema esindaja nimi ja kontaktandmed;

2) haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 2–4 nimetatud andmed;

3) toetatava tegevuse nimetus ja kirjeldus;

4) tähtajaliselt asutatud kohaliku tegevusrühma puhul tema asutamise tähtaeg;

5) kohaliku tegevusrühma veebilehe aadress;

6) kui kohaliku tegevusrühma liikmeks olev kohaliku omavalitsuse üksus kuulub samal ajal mitmesse kohalikku tegevusrühma, siis põhjendus selle kohta;

7) teave, kas kohaliku omavalitsuse üksuse territoorium kattub tegevuspiirkonnaga tervikuna või osaliselt, ja osalise kattumise korral tegevuspiirkonda kuuluvate asustusüksuste loetelu;

8) kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonna elanike arv ja pindala kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa;

9) kui kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonna elanike arv on alla 10 000 või üle 150 000, siis põhjendus § 3 lõike 2 esimeses lauses sätestatud elanike arvu vahemikust erinevuse kohta;

10) teave, kas taotletakse §-s 22 sätestatud toetuse maksmist enne kulutuste tegemist.

(2) Kohalik tegevusrühm esitab koos avaldusega järgmised dokumendid:

1) strateegia ja kohaliku tegevusrühma üldkoosoleku otsus strateegia vastuvõtmise kohta, välja arvatud § 7 lõike 1 teises lauses sätestatud juhul;

2) paragrahvi 13 lõikes 2 sätestatud teavitus, millelt on näha väljaande nimi ja ilmumise kuupäev ning teavituse sisu;

3) kohaliku tegevusrühma liikmete nimekiri kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse esitamisele eelnenu päeva seisuga, milles on muu hulgas välja toodud, millist huvirühma liige esindab.

§ 18. Kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse ja kohaliku tegevusrühma nõuetekohasuse kontrollimine

PRIA kontrollib vastuvõetud kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning kohaliku tegevusrühma ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses ja määruses sätestatud ning ÜPP-strateegiakavas esitatud nõuetele.

§ 19. Kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Kui kohaliku tegevusrühma toetuse taotlus, kohalik tegevusrühm ja toetatav tegevus vastavad nõuetele ning ministeerium on strateegia heaks kiitnud, rahuldatakse kõik nõuetekohased taotlused toetusteks ettenähtud vahendite piires Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 2 alusel.

(2) Kohaliku tegevusrühma toetuse taotlus vastab nõuetele, kui kohalik tegevusrühm, strateegia, taotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses ja määruses sätestatud ning ÜPP-strateegiakavas esitatud nõuetele.

(3) Kui kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse nõuetekohasuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et kohalik tegevusrühm, strateegia, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(4) PRIA teeb kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 100 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

§ 20. Kohaliku tegevusrühma toetuse saaja kohustused

(1) Kohalik tegevusrühm vastab §-des 2–5 sätestatud nõuetele ja täidab §-s 12 nimetatud ülesandeid heakskiidetud strateegia rakendamise perioodi lõpuni.

(2) Lisaks lõikes 1 sätestatud kohustustele võtab kohalik tegevusrühm järgmised kohustused:

- 1) tagada toetatavate tegevuste elluviimise aluseks olevate dokumentide nõuetekohasus ja kulude abikõlblikkus;
- 2) võimaldada teha auditit, teostada järelevalvet ja teha muid kohaliku tegevusrühma toetuse saamisega seotud kontrollid ning osutada selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldada viibida kohaliku tegevusrühma kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal;
- 3) esitada auditi tegemiseks, järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
- 4) eristada selgelt oma raamatupidamises kohaliku tegevusrühma toetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 5) säilitada kohaliku tegevusrühma toetusega seotud dokumente vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest;
- 6) teavitada PRIA-t kohaliku tegevusrühma toetuse taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või tegevuse elluviimist takistavast asjaolust;
- 7) näidata avalikkusele, et tegemist on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi *EAFRD*) toetuse abil elluviidava tegevusega, ning kasutada selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseid õliseemnete, puuvilla ja veinivalmistamise kõrvalsaadustega seotud sekkumisviise ning liidu toetuse ja ÜPP strateegiakavadega seotud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõudeid käsitlevad normid (ELT L 20, 31.01.2022, lk 197–205), sätestatud nõuete kohaselt.

(3) Kohalik tegevusrühm esitab kohaliku tegevusrühma toetuse kasutamise seotud seireks ja hindamiseks vajalikud andmed, milleks on strateegia meetmes nimetatud näitajad, sealhulgas tulemusnäitajad, ning komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/1475, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 üksikasjalikud rakenduseeskirjad ÜPP strateegiakavade hindamise ning seireks ja hindamiseks teabe esitamise kohta (ELT L 232, 07.09.2022, lk 8–36), VII lisas nimetatud andmed, ministeeriumi või PRIA nõudmisel.

§ 21. Kohaliku tegevusrühma toetuse maksmine ja toetuse maksmisest keeldumine

(1) Kohaliku tegevusrühma toetus makstakse §-s 15 sätestatud ühtse määra järgi vastavalt selle määruse alusel projektitoetuse saaja esitatud maksetaotlusele.

(2) PRIA teeb kohaliku tegevusrühma toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda kohaliku tegevusrühma arvelduskontole hiljemalt projektitoetuse maksmise otsusele järgneva kuu 25. kuupäevaks.

(3) PRIA teeb kohaliku tegevusrühma toetuse maksmisest keeldumise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhtudel 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

(4) Kohaliku tegevusrühma toetuse maksmisest keeldumise otsuse korral võib PRIA tunnistada taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks.

§ 22. Kohaliku tegevusrühma toetuse maksmine enne kulutuste tegemist

(1) Kohaliku tegevusrühma toetuse võib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 30 lõike 1 ja lõike 3 punkti 2 kohaselt riigieelarvelistest vahenditest maksta pärast kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist ja enne projektitoetuse raames toetatava tegevuse elluviimiseks vajaliku töö või teenuse tellimise või vara soetamise eest maksmist tagatist nõudmata, kui kohalik tegevusrühm on piisavalt usaldusväärne ning kui tegevuse elluviimist rahastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 34 lõike 1 punkti c kohaselt.

(2) Kohaliku tegevusrühma toetuse esmakordsel maksmisel enne kulutuste tegemist arvutab PRIA igale kohalikule tegevusrühmale toetuse summa, mis moodustab kuni 50 protsenti § 10 lõike 1 alusel kohaliku tegevusrühmale määratud kohaliku tegevusrühma toetuse summast (edaspidi *enne kulutuste tegemist makstav toetussumma*).

(3) PRIA maksab kohalikule tegevusrühmale enne kulutuste tegemist makstava toetussumma kahes osas üks kord aastas kahe aasta jooksul, kusjuures kahe makse vahele peab jääma vähemalt kuus kuud.

(4) PRIA maksab enne kulutuste tegemist makstava toetussumma esimese osa, mis moodustab 50 protsenti kogu enne kulutuste tegemist makstavast toetussummast, kohaliku tegevusrühma arvelduskontole 20 tööpäeva jooksul arvates kohaliku tegevusrühma toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid mitte enne PRIA teavitamist maaeluministri 23. oktoobri 2015. a määruse nr 11 „Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus” alusel strateegia rakendamise lõpetamisest.

(5) PRIA maksab kohaliku tegevusrühma poolt PRIA-le esitatud ettemaksutaotluse alusel enne kulutuste tegemist makstava toetussumma teise osa, mis moodustab 50 protsenti kogu enne kulutuste tegemist makstavast toetussummast, kohaliku tegevusrühma arvelduskontole kõige varem kuus kuud pärast lõikes 4 nimetatud esimese osa maksmist.

(6) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 30 lõike 6 alusel arvestatakse kohalikule tegevusrühmale makstavast toetusrahast tasaarvestuse korras maha lõigetes 4 ja 5 sätestatud enne kulutuste tegemist makstav toetussumma 60 protsendi ulatuses selle määruse alusel projektitoetuse raames toetatavate tegevuste elluviimiseks makstud summast.

6. peatükk Projektitoetus

§ 23. Nõuded projektitoetuse taotlejale

(1) Projektitoetust antakse kohaliku tegevusrühma toetust saanud kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonnas tegutsevale mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtjale (edaspidi koos *VKE*), mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele (edaspidi koos *projektitoetuse taotleja*).

(2) Projektitoetuse taotleja vastab järgmistele nõuetele:

1) ta vastab strateegia meetmes nimetatud projektitoetuse taotleja kohta esitatud nõuetele ja riigiabi puhul komisjoni määruses (EL) 2022/2472, millega tunnistatakse teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks (ELT L 327, 21.12.2022, lk 1–81), sätestatud nõuetele;

2) tema riikliku maksu võlg koos intressiga ei ületa 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;

3) ta ei ole saanud ega taotle projektitaotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi;

4) ta on riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas;

5) tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist või tal ei ole kehtivat registrist kustutamise hoiatust;

6) tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja ei ole asutatud lühemaks ajaks kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest;

7) tal ei ole kehtivat karistust karistusseadustiku §-s 49¹, 209, 209¹, 210, 294, 296, 298, 298¹, 300¹, 372, 373 või 384 sätestatud süüteo toimepanemise eest.

(3) Kui projektitoetuse taotlejaks on kohalik tegevusrühm, peab tema projektitaotlus olema vastu võetud kohaliku tegevusrühma üldkoosoleku otsusega, millest nähtub projektitaotluse vastavus strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele.

§ 24. Projektitoetuse raames toetatavad tegevused

(1) Projektitoetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 34 lõike 1 punkti b kohaselt strateegia meetmes nimetatud tegevuse elluviimiseks, mis panustab selle tegevuse eesmärgi täitmisesse ja tulemuse saavutamisse ning mille raames toetatakse:

- 1) materiaalsesse või immateriaalsesse varasse investeeringu tegemist;
- 2) ühistegevuse või koostöötegevuse elluviimist;
- 3) kogukonnateenuse arendamist;
- 4) väikeprojekti ehk vihmavarju-tüüpi projekti rakendamist.

(2) Koos lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevusega antakse projektitoetust toetatava tegevusega otseselt seotud kaasneva tegevuse kohta, milleks on ehitise ehitamise kaasnev keskkonnamõju hindamisega seotud tegevus ning energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja -geodeetilise uurimistöö tellimine (edaspidi koos *ettevalmistav töö*). Samuti on kaasnevateks tegevusteks koolitus, ehitusseadustiku alusel omanikujärelevalve teostamine, muinsuskaitseaduse alusel muinsuskaitsele järelevalve teostamine ja turundustegevus, sealhulgas turu-uuring.

(3) Ehitise ehitamiseks või renoveerimiseks või seadme soetamiseks antakse projektitoetust, kui on täidetud järgmised nõuded:

- 1) ehitise ehitamisel, välja arvatud uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel, või renoveerimisel on see ehitis ja sellealune maa projektitoetuse taotleja otseses valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
- 2) uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel on hoonealune maa projektitoetuse taotleja omandis või on sellele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
- 3) sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, on see ehitis projektitoetuse taotleja otseses valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja ei ole VKE.

(4) Kui strateegia meetmes nimetatud toetatav tegevus sisaldab investeeringu tegemist, antakse projektitoetust, kui investering vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artiklis 73 ja ÜPP-strateegiakavas selle investeeringu kohta sätestatud tingimustele ning Euroopa Liidu asjakohastes õigusaktides sätestatud nõuetele.

(5) Ühistegevuse elluviimiseks antakse projektitoetust, kui selle viivad kuni kaheaastase tegevuskava alusel ellu partnerid, kelleks on vähemalt kaks juriidilist isikut või füüsilisest isikust ettevõtjat ja kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusrühm, ning kui tegevuskava sisaldab järgmiseid andmeid:

- 1) ühistegevuses osaleva partneri nimi, registrikood ja kontaktandmed ning osalevate poolte üksikasjalik ülesannete kirjeldus;
- 2) ühistegevuse ning selle eesmärgi ja tulemuse kirjeldus, sealhulgas laiem mõju tegevuspiirkonnale;
- 3) tegevuskava elluviimise periood, sealhulgas ühistegevuse ajakava;
- 4) selle olukorra kirjeldus, mille lahendamisele on ühistegevus suunatud.

(6) Koostöötegevuse elluviimiseks antakse projektitoetust, kui selles osaleb partneritena vähemalt kaks kohalikku tegevusrühma, kes rakendavad §-s 6 sätestatud nõuetele vastavat strateegiat, või muu avaliku ja erasektori partnerlusel põhinev ühendus, kelle põhikirjaline eesmärk on maaelu arendamine ja kes on oma piirkonna kohta välja töötanud nõuetekohase strateegia, ning kui need partnerid sõlmivad allkirjastatud koostöökokkuleppe, mis sisaldab järgmiseid andmeid:

- 1) partneri nimi ning tema esindaja nimi ja kontaktandmed, andmed selle kohta, kas partner on kohalik tegevusrühm või muu avaliku ja erasektori partnerlusel põhinev ühendus, ning asjakohane identifitseerimisnumber, kui partner on piiriülene kohalik tegevusrühm;
- 2) koostöötegevuse nimetus;
- 3) koordineeriva kohaliku tegevusrühma nimi ning tema esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 4) kokkuleppe sõlmimise eesmärk ning kokkuleppe tulemuse ja tegevuste elluviimise kirjeldus, sealhulgas laiem mõju;
- 5) tegevuse elluviimise periood;
- 6) partneri kaasamise ja lahkumise kord;
- 7) partneri õigused ja kohustused, sealhulgas partneri tegevuse kirjeldus;
- 8) tegevuse kogumaksumus ja kavandatud eelarve tegevuse elluviimiseks kaasatud rahastamisvahendite kaupa.

(7) Piiriülese koostöötegevuse algatamiseks antakse ettevalmistavat projektitoetust, kui kohalik tegevusrühm on sõlminud potentsiaalse partneriga kavandatava koostöötegevuse ühiste kavatsuste kokkuleppe, milles sisalduvad andmed partneri ning kokkuleppe eesmärgi, tulemuse, tegevuse ja koostöötegevuse elluviimise ajakava kohta.

(8) Kogukonnateenuse arendamiseks antakse projektitoetust, kui teenus lähtub kogukonna vajadusest ja on strateegias kirjeldatud.

(9) Üksnes kohalikule tegevusrühmale antakse projektitoetust ka selleks, et korraldada kolmanda isiku poolt väikeprojekti rakendamist strateegias või rakenduskavas esitatud nõuete kohaselt.

(10) Tegevusega ei või alustada, sealhulgas sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem, ning tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui kohalikule tegevusrühmale projektitaotluse esitamise päevale järgneval päeval, välja arvatud ettevalmistav töö, millega ei või alustada enne 1. jaanuari 2023.

§ 25. Projektitoetuse raames toetatava tegevuse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud on eelarveprojektis kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

(2) Mitteabikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 tähenduses seotud isikute vahel sõlmitud tehinguga kaasnev kulu;
- 2) käibemaks, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;
- 3) erisoodustusel tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
- 4) riigilõiv, trahv, finantskaristus ning vaide ja kohtumenetluse korral menetluskulu;
- 5) sularahamakse, lepingu sõlmimisega või kindlustamisega seotud kulu, intress, tagatismakse ja finantsteenustega seotud muu kulu;
- 6) stipendiumi ja annetuse kulu;
- 7) nende kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete asendamiseks tehtav kulu, mis on nimetatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigetes 1 ja 2, välja arvatud selliste ülesannete asendamiseks tehtav kulu, mis lisavad uuenduslikku väärtust või elemente;
- 8) eksperdi või projektijuhi töötasu, sealhulgas sotsiaal- ja tulumaks ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustusmaks, kui ekspert või projektijuht on ametnik või avaliku teenistuse töötaja või riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse hallatava asutuse töötaja, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega;
- 9) sõiduauto soetamise, sealhulgas liisimise kulu;
- 10) liisingulepinguga seotud kulu, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulu, üldkulu ja kindlustusmaks;
- 11) ühistegevuse puhul partneri tegevuskulu;
- 12) ehitusmaterjali ostmise kulu ilma ehitustegevusest;
- 13) sellise ehitustegevuse kulu, mida ei ole teinud ehitusteenust pakkuv ettevõtja;
- 14) sellise ehitustegevuse kulu, mis ei võimalda selle elluviimise järel ehitist sihipäraselt kasutada;
- 15) maa ja olemasoleva ehitise ostmise, üürimise ja rentimise kulu, välja arvatud kontoriruumi üürimise ja rentimise kulu ning ürituse korraldamiseks vajaliku maa ja ruumi üürimise ja rentimise kulu;
- 16) uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrguga seotud kulu;
- 17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõikes 3 sätestatud kulu;
- 18) enne kohalikule tegevusrühmale projektitaotluse esitamist tehtud kulu, välja arvatud ettevalmistava töö kulu;
- 19) toetatava tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu ja ebaoluline kulu.

(3) Lisaks lõikes 2 nimetatud kuludele on mitteabikõlblik kasutatud seadme, sealhulgas masina, eriotstarbelise sõiduki või mootorsõiduki soetamise ja liisimise kulu, välja arvatud juhul, kui projektitoetust taotleb VKE, mittetulundusühing või sihtasutus tõendab, et nimetatud seadme:

- 1) soetamiseks ei ole hinnapakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- 2) hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme hinnast madalam ning
- 3) eeldatav kasutusiga kestab vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

§ 26. Ostumenetlus

(1) Projektitoetuse taotleja korraldab enne projektitaotluse esitamist toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks ostumenetluse, arvestades § 24 lõikes 10 sätestatud nõuet.

(2) Projektitoetuse taotleja küsib üksteisest sõltumatute pakkujate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumust.

(3) Projektitoetuse taotleja võib küsida alla kolme hinnapakumuse, kui kolme hinnapakumust küsida ei ole objektiivselt võimalik, eelkõige kui turul on asjaomase töö, teenuse või vara pakkujaid vähe.

(4) Hinnapakumuse peab sisaldama projektitoetuse taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.

(5) Ehitustööde puhul sisaldab hinnapakumuse lisaks lõikes 4 nimetatud andmetele ehitise kohta järgmiseid andmeid:

- 1) ehitise nimetus;
- 2) ehitise ehitisregistri kood;
- 3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitise paikneb või millele kavandatakse ehitise ehitada;
- 4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise või välisraajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu;
- 5) hinnapakkuja majandustegevuse registreerimise number.

(6) PRIA koostab ehitustööde hinnapakumuse vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

(7) Projektitoetuse taotleja ei või küsida hinnapakumust endaga ega omavahel seotud isikutelt tulumaksuseaduse § 8 lõike 1 tähenduses.

(8) Projektitoetuse taotleja ei või lõikes 2 sätestatud nõude eiramiseks jaotada osadeks toetatava tegevuse raames tellitavat tööd või teenust, mis on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks, ega soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv. Projektitoetuse taotleja võib jaotada toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

(9) Lõigetes 1–8 sätestatud ei kohaldata, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses. Sel juhul teeb projektitoetuse taotleja enne projektitaotluse esitamist turu-uuringu riigihangete seaduse kohaselt ning pärast projektitaotluse esitamist korraldab hanke riigihangete seaduse kohaselt.

(10) Ostumenetluse või turu-uuringu raames välja selgitatud toetatava tegevuse maksumuse põhjal koostab projektitoetuse taotleja eelarveprojekti, milles esitab andmed toetatava tegevuse kogumaksumuse ja abikõlblike kulude kohta, mis peavad olema põhjendatud, üksikasjalikult kirjeldatud, tuginema tegelikele asjaoludele ning olema vajaduse korral tõendatavad.

§ 27. Projektitoetuse määr ja suurus

(1) Projektitoetust antakse vähemalt 15 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, täpsemalt:

- 1) mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele kuni 90 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest;
- 2) koostöötegevuse elluviimiseks kuni 90 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest;
- 3) kohalikule tegevusrühmale piiriülese koostöötegevuse algatamise ettevalmistamiseks kuni 100 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest;
- 4) kogukonnateenuse arendamiseks kuni 90 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest;
- 5) VKE-le kuni 60 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest ning mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele kuni 60 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, kui kavandatud tegevus on suunatud ettevõtluse arendamiseks;
- 6) väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamiseks VKE-le, mittetulundusühingule ja sihtasutusele kuni 30 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

(2) Paragrahvi 24 lõikes 2 nimetatud kaasneva tegevuse abikõlbliku kulu kogumaksumus võib olla kuni 15 protsenti § 24 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

(3) Projektitoetuse maksimaalne suurus ühe taotluse kohta on 200 000 eurot. Lõikes 4 nimetatud vähese tähtsusega abi puhul ei tohi projektitoetuse suurus ühe ettevõtja kohta koos jooksva majandusaasta ja sellele vahetult eelnenud kahe majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abiga ületada komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), artikli 3 lõikes 2 nimetatud määrasid.

(4) Kui projektitoetus on riigiabi komisjoni määruse (EL) 2022/2472 artiklite 60 ja 61 tähenduses, kohaldatakse sellele nimetatud määruses sätestatud. Kui komisjoni määrus (EL) 2022/2472 ei kohaldu, antakse projektitoetust vähese tähtsusega abina komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 tähenduses ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(5) Riigiabi ja vähese tähtsusega abi saaja on konkurentsiseaduse § 2 lõike 1 tähenduses ettevõtja, kes osaleb ise või kelle töötaja, osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige osaleb toetatava tegevuse elluviimisel.

(6) Riigiabi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) 2022/2472 artiklis 8 sätestatud abi kumuleerimisreegleid ning vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

(7) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt.

(8) Projektitoetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 83 lõike 1 punkti c kohaselt kindlasummalise maksena.

§ 28. Projektitaotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg

(1) Projektitoetuse saamiseks esitab taotleja selleks ettenähtud tähtajal kohaliku tegevusrühma kaudu PRIA-le avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *projektitaotlus*). Kohalik tegevusrühm võib esitada projektitaotluse väljaspool ettenähtud tähtaega.

(2) Projektitoetuse taotleja esitab projektitaotluse või muu dokumendi elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

(3) PRIA teatab projektitaotluse esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

§ 29. Nõuded projektitaotlusele

(1) Projektitoetuse taotleja esitab avalduses enda kohta järgmised andmed:

- 1) nimi ja äriregistri kood või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood ning taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
- 2) haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 2–4 nimetatud andmed;
- 3) VKE puhul teave olemasolevate töökohtade ja töötajate arvu kohta ning toetatava tegevuse tulemusel loodavate uute töökohtade kohta;
- 4) VKE puhul teave, kas ta on autonoomne, partner- või seotud ettevõtja;
- 5) VKE puhul teave kontserni liikmete ja tema üle lepingu või muul alusel valitsevat mõju omava ettevõtja kohta;
- 6) VKE puhul prognoositavad andmed tema jooksva majandusaasta töötajate arvu ja bilansi kogumahu kohta;
- 7) teave projektitoetuse saamiseks esitatavatele nõuetele vastavuse kohta;
- 8) seireks ja hindamiseks vajalikud andmed, milleks on komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/1475 VII lisa lõike 2 punktides c ja d ning selles strateegia meetmes, mille raames projektitoetust taotletakse, nimetatud andmed.

(2) Lisaks lõikes 1 nimetatud andmetele esitab projektitoetuse taotleja toetatava tegevuse kohta järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) selle strateegia meetme nimetus, mille raames projektitoetust taotletakse;
- 2) toetatava tegevuse, sealhulgas tegevuse mitmes etapis elluviimise korral selle iga etapi nimetus, kirjeldus, elluviimise asukoht ja tähtaeg ning selge ja konkreetset sõnastatud eesmärgi ja tulemuse kirjeldus;
- 3) toetatava tegevuse, sealhulgas tegevuse mitmes etapis elluviimise korral selle iga etapi raames taotletav projektitoetuse suurus;
- 4) toetatava tegevuse, sealhulgas tegevuse mitmes etapis elluviimise korral selle iga etapi eelarveprojekt kululiikide kaupa ja kogumaksumus;
- 5) kulude mõistlikkust tõendavad §-s 26 nimetatud dokumendid;
- 6) ehitise ehitamise korral selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitise paikneb või millele kavandatakse ehitise ehitada;
- 7) ühistegevuse korral § 24 lõikes 5 nimetatud tegevuskava, koostöötegevuse korral sama paragrahvi lõikes 6 nimetatud koostöökokkulepe ja piiriülese koostöötegevuse algatamise korral sama paragrahvi lõikes 7 nimetatud ühiste kavatsuste kokkulepe.

(3) Projektitoetuse taotleja esitab PRIA-le koos avaldusega järgmised dokumendid:

- 1) mittetulundusühingu, välja arvatud usulise ühenduse puhul tema liikmete nimekiri mitte varasema kui projektitaotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese päeva seisuga, kui see ei ole mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist kättesaadav;
- 2) sihtasutuse puhul tema asutajate ja nõukogu liikmete nimekiri, kui see erineb mittetulundusühingute ja sihtasutuste registris olevast nimekirjast;
- 3) eraõigusliku juriidilise isiku puhul tema juhtimis- ja järelevalveorganitesse kuuluvate isikute nimekiri, kui see ei ole äriregistrist või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist kättesaadav;
- 4) kohaliku tegevusrühma puhul üldkoosoleku otsus tema projektitaotluse vastuvõtmise kohta koos üldkoosolekul osalenute nimekirjaga, milles on muu hulgas välja toodud, millist huvirühma liige esindab;
- 5) ehitise ehitamise korral väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga, kui need on nõutavad ehitusseadustiku kohaselt.

§ 30. Projektitaotluse menetlemine ja hindamine kohalikus tegevusrühmas

(1) Kohalik tegevusrühm võtab vastu talle esitatud projektitaotluse olenemata selle puudustest ning kontrollib projektitaotluses nõutavate andmete ja dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist. Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, nõuab kohalik tegevusrühm projektitoetuse taotlejalt vajalike andmete või dokumentide esitamist.

(2) Kohalik tegevusrühm kontrollib projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegias, sealhulgas strateegia meetmes, ja rakenduskavas esitatud nõuetele.

(3) Strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele vastavaid projektitaotlusi hindab § 12 punktis 6 nimetatud kohaliku tegevusrühma töörühm (edaspidi *töörühm*) strateegias või rakenduskavas esitatud hindamiskriteeriumite alusel ning teeb strateegia meetme eelarve piires põhjendatud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise või projektitaotluste hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele vastavuse kohta ning iga projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse kohta, lähtudes strateegiast ja rakenduskavast.

(4) Töörühm hindab ka projektitaotluses esitatud toetatava tegevuse vastavust strateegias, sealhulgas strateegia meetmes, või rakenduskavas esitatud nõuetele.

(5) Töörühm võib jätta projektitaotluse hindamata, kui projektitaotlus ei vasta strateegias, sealhulgas strateegia meetmes, või rakenduskavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud määruse alusel nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Kohalik tegevusrühm edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIA-le koos märkusega hindamata jätmise kohta.

(6) Töörühm jätab hindamata projektitaotluse, mille on esitanud kohalik tegevusrühm § 23 lõike 3 kohaselt.

(7) Kohalik tegevusrühm esitab hinnatud projektitaotluse koos lõikes 3 sätestatud ettepanekuga ning § 12 punktis 9 sätestatud protokolliga ja teabega PRIA-le 20 tööpäeva jooksul arvates nimetatud ettepaneku kohta otsuse vastuvõtmisest.

§ 31. Projektitoetuse taotleja ja projektitaotluse nõuetekohasuse kontrollimine PRIA-s

(1) PRIA kontrollib hinnatud projektitaotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning projektitoetuse taotleja ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses ja määruses sätestatud ning ÜPP-strateegiakavas esitatud nõuetele.

(2) PRIA kontrollib ainult nende projektitoetuse taotlejate nõuetekohasust, kelle projektitaotlused tuleksid paremusjärjestuse või hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele vastavuse kohaselt projektitoetusteks ettenähtud vahendite piires täielikult või osaliselt rahuldada.

§ 32. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Kui projektitaotlus on nõuetekohane ja vastab vajaduse korral hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, rahuldab PRIA projektitaotluse projektitoetusteks ettenähtud vahendite piires strateegias või rakenduskavas esitatud projektitaotluste hindamise tingimuste kohaselt.

(2) Projektitaotlus on nõuetekohane, kui projektitoetuse taotleja, projektitaotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses ja määruses sätestatud ning ÜPP-strateegiakavas, strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele.

(3) Kui projektitaotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud, võib PRIA teha projektitaotluse osalise rahuldamise otsuse, vähendades projektitoetuse summat Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 5 alusel mitteabikõlblike kulude võrra.

(4) Kui projektitoetuse taotleja ja projektitaotluse nõuetekohasuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et projektitoetuse taotleja, projektitaotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 alusel projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(5) PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 50 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil kohalik tegevusrühm esitas PRIA-le § 30 lõikes 7 nimetatud ettepaneku ja dokumendid, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 või 8 alusel.

(6) PRIA teeb kohaliku tegevusrühma esitatud projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 50 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil kohalik tegevusrühm esitas PRIA-le projektitaotluse, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 või 8 alusel.

§ 33. Projektitoetuse saajale esitatavad toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

(1) Projektitoetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu, sealhulgas esitab kõik tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid, ja võtab projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihipäraselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029, seejuures:

1) viib toetatava tegevuse ellu eelarveprojekti kohaselt ning saavutab toetatava tegevuse eesmärgi ja tulemuse;

2) toetatava tegevuse mitmes etapis elluviimise korral alustab esimese etapiga hiljemalt üheksa kuu jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;

3) ühistegevuse elluviimise korral viib tegevuskava ellu kuni kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029;

4) koostöötegevuse elluviimise korral viib tegevuse ellu kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

(2) Projektitoetuse saaja tagab toetatava tegevuse sihtotstarbelise kestuse, sealhulgas säilitab ja kasutab projektitoetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihtotstarbeliselt, vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE, ning vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja ei ole VKE (edaspidi koos *sihipärase kasutamise periood*).

§ 34. Projektitoetuse saaja kohustused

(1) Projektitoetuse saaja täidab sihipärase kasutamise perioodi lõpuni järgmisi kohustusi:

1) võimaldab teha auditiit, teostada järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutab selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldab viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal;

2) esitab auditi tegemiseks, järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;

3) teavitab viivitamata PRIA-t ja kohalikku tegevusrühma projektitaotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutmise või tegevuse elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas tegevusega seotud vara üleandmisest teisele isikule;

4) eristab selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;

5) säilitab projektitoetusega seotud dokumente;

6) näitab avalikkusele, et tegemist on EAFRD toetuse abil elluviidava tegevusega, ning kasutab selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Projektitoetuse saaja vastab § 23 lõike 2 punktides 2, 3 ja 7 sätestatud nõuetele kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni.

(3) Projektitoetuse saaja vastab § 23 lõike 2 punktis 5 sätestatud nõuetele kuni sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

(4) Projektitoetuse saaja esitab kohaliku tegevusrühma või PRIA nõudmisel projektitoetuse kasutamise seotud seireks ja hindamiseks vajalikud andmed, milleks on selles strateegia meetmes, mille raames projektitoetust saadi, nimetatud andmed.

(5) Lisaks lõigetes 1–4 sätestatud kohustustele peavad projektitoetuse saajal olema täidetud järgmised toetuse abil ehitatud, renoveeritud või soetatud vara sihipäraseks kasutamiseks vajalikud eeldused:

1) hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks on ehitusluba või ehitusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt;

2) hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks on ehitise kasutusluba või kasutusteatis ehtisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt.

§ 35. Projektitoetuse maksmise tingimused ning maksetaotluse ja dokumentide esitamine

(1) Projektitoetus makstakse kindlasummalise maksena PRIA-ga varem kokku lepitud eelarveprojekti alusel, milles on arvestatud asjakohast projektitoetuse määra.

(2) Projektitoetuse maksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast toetatava tegevuse või selle etapi täielikku elluviimist ning toetatava tegevuse või selle etapi eest täielikult tasumist PRIA-le kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029 maksetaotluse koos järgmiste dokumentidega:

1) aruanne, mis sisaldab elluviidud tegevuse või selle etapi ning eesmärgi täitmise ja tulemuse saavutamise kirjeldust;

2) dokument, mis tõendab, et tegevus või selle etapp on ellu viidud ning eesmärk on täidetud ja tulemus on saavutatud;

3) liisingu puhul liisinguleping, millest selgub liisingulepingu lõppemise kuupäev ja liisingueseme üleandmist tõendav dokument.

(3) Ühistegevuse maksetaotluse koos lõikes 2 nimetatud dokumentidega esitab projektitoetuse saaja vastavalt tegevuskava elluviimise perioodi pikkusele kuni kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

(4) Koostöötegevuse maksetaotluse koos lõikes 2 nimetatud dokumentidega esitab projektitoetuse saaja kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

(5) Projektitoetuse saaja esitab maksetaotluses järgmised andmed:

- 1) projektitoetuse saaja nimi ja äriregistri kood või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kood ning selle projektitaotluse viitenumber, mille kohta maksetaotlus esitatakse;
- 2) teave elluviidud tegevuse eest täieliku tasumise kohta;
- 3) teave tegevuse elluviimisega seotud lõikes 2 nimetatud dokumentide kohta.

§ 36. Projektitoetuse maksmine ja maksmisest keeldumine

(1) PRIA kontrollib vastuvõetud maksetaotluses ja § 35 lõikes 2 nimetatud dokumentides esitatud andmete õigsust ja eelarveprojektile vastavust ning projektitoetuse saaja tegevuse vastavust Euroopa Liidu asjakohastele õigusaktidele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele ning eelarveprojektile.

(2) PRIA teeb projektitoetuse saaja esitatud nõuetekohase maksetaotluse ja § 35 lõikes 2 nimetatud nõuetekohaste dokumentide alusel projektitoetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda projektitoetuse saaja arvelduskontole 40 tööpäeva jooksul arvates kõigi §-s 35 sätestatud nõuetekohaste dokumentide ja andmete esitamisest.

(3) PRIA teeb projektitoetuse maksmisest keeldumise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõigetes 3 ja 4 ning § 28 lõikes 3 sätestatud juhtudel 25 tööpäeva jooksul arvates projektitoetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

(4) Projektitoetuse maksmisest keeldumise otsuse korral võib PRIA tunnistada projektitaotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks.

§ 37. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente säilitab PRIA vähemalt 31. detsembrini 2039.

§ 38. Toetuse saaja andmete avalikustamine

PRIA teavitab kohalikku tegevusrühma ja projektitoetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras.

7. peatükk Rakendussätted

§ 39. Rakendussätted

(1) Kohalik tegevusrühm viib oma põhikirja § 4 lõikes 7 sätestatud nõudega vastavusse hiljemalt 31. detsembriks 2023.

(2) Kohalik tegevusrühm ei pea 2023. aastal täitma § 12 punktis 11 sätestatud nõuet, mille kohaselt esitatakse rakenduskava või selle muudatus PRIA-le.

Madis Kallas
Regionaalminister

Marko Gorman
Kantsler

[Lisa](#) Strateegia hindamise kriteeriumid